

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, dne 24. decembra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 150.

Mir ljudem na zemlji!

Pred enajstimi leti smo praznovali Božič v znaku premirja orožja in pripravljali mirovne pogodbe, ki naj ubožano Evropo spravijo na pot gospodarske obnove in produktivnega dela. Namesto miru je prišel diktat mirovnih pogodb, ki niso bile v stanju umiriti in zblížiti narode, utešiti strasti, ki so plamtele v dušah milijonov. Vojna se je nadaljevala, samo namesto ubojnega orožja je nastopila druga uglajenejša oblika, gospodarska vojna.

Enajst let je poteklo od tega časa. Namesto sprave so krenili narodi na nasprotno pot. Pričeli so dvigati carinske zidove in vsa trgovska pogajanja niso mogla uglati poti za olajšanje medsebojnega sožitja. Dalekovidni državniki so davno uvideli pogrešenost gospodarske orijentacije Evrope v zadnjih poveljnih letih. — Vedno jačje se pojavlja zahteva, da je treba umiriti gospodarsko borbo, ki nastopa v Evropi. In enajsti poveljni Božič praznujemo v znaku vesti o carinskem premirju, ki prihaja iz Ženeve. Plemenit in vzvišen se nam zdi ta klic in vsi čutimo, da je skrajni čas, da se osvobodijo narodi te mrzlice, ki se jih loteva v zadnjih letih, ko otežujejo drug drugemu življenje, delo in napredek.

Toda to, kar prihaja iz Ženeve je daleč od tega, da bi moglo ustaviti medsebojno borbo in izigravanje evropskih narodov. Diplomatsko konkretna in na videz samoumevna konvencija o carinskem premirju, ki je stavljena na dnevni red prihodnjega januarskega zasedanja Društva narodov, vsebuje za našo gospodarsko bodočnost mnogo, kar lahko postane usodepolno in nepopravljivo. Zdi se, da je zgrešen in trhel cel temelj, na

katerem se hoče zgraditi bodoča stavba carinskega premirja, ki naj poveže razdvojene evropske narode v čvrsto vez, jih zblíži in združi ter pripravi tla bodočim združenim državam evropskim. Cel račun je izpeljan na to, da se stvari možnost, da se razoroži male, gospodarsko mlade narode in jih zaslužni v trajni tribut mogočnim velesilam.

Konvencija naj odvzame mladim gospodarskim narodom zadnje orožje, s katerim so se branili proti ekonomski invaziji inozemstva, štiti polet njih mladih sil, tvornosti in delavnosti. Oni, ki je bil v tej borbi najbrezobzirnejši in ni izbral sredstev, ta naj bo tudi v podoče privilegirani in uvaževan. Oni, ki pa je stremel po zblízanju, naj postane žrtev svoje obzirnosti in dobrohotnosti. Tako izzveneva ta kruta pesem v praznične dni božičnega razpoloženja, ko razglašajo zvonovi ljudem mir na zemlji.

Komaj smo krenili na pot, da uredimo naš dom po tolikih trpkih izkušnjah v zmislu vročih želj vseh resnično iskrenih rođoljubov, se nam od zunaj vsiljuje pod pretvezo premirja nekaj, kar mora napolniti naša srca z nemirom in skrbjo. Vesti iz Ženeve nam vsiljujejo borbo, ki nam jo diktira skrb za najelementarnejše življenske osnove in v tem znaku bomo najbrže prekoračili prag starega leta. Čutimo pa, da je bilo dovolj borbe, dovolj zgubljenih moči in dragocene krvi in da je čas, da nastopi tudi med evropskimi narodi medsebojno streznenje in zblízanje. Toda to ne more biti premirje, ki ustvarja nadvlado mogočnejšega in brezobzirnejšega nad mlajšimi in slabejšimi.

* * *

sojen na neuspeh. Da je bilo tako, vemo vsi. Spekulacija proti franku se je zaključila z ogromno izgubo več sto milijonov dolarjev; prišel je na površje Poincaré z geslom La Défense nationale (Narodna obramba). Francosko ljudstvo je zavrglo nezaupanje, s trdnim zaupanjem se je oklenilo franka in nehalo se je prodavanje franka. Nekako ob istem času se je peljal zakladni tajnik (finančni minister) Združenih držav g. Mellon preko Pariza v Rim, kjer sta študirala njegov sin in hčerka. Čeravno naprošen, ni hotel na svojem potu govoriti niti z enim predstavnikom francoske vlade v zadevi finančnega položaja v Franciji. Oficialni francoski krogi so bili radi tega postopanja in omalovaževanja užaljeni ter so dali temu duška tudi v javnosti. Odkrito so govorili, da Amerikanci preveč obožujejo svoje zlato tele. Dobiček Združenih držav od svetovne vojne je znašal 27 milijard 500.000.000 dolarjev, kar znaša ogromno vsoto 144.375.000.000 zlatih frankov, pri čemur so odštete vse izgube Združenih držav, tudi človeške žrtve, in da se zna zgoditi, kakor nam že zgodovina kaže na primerih, da se

bodo pri svoji nedostopnosti Amerikanci zadušili v zlatu. Obenem so Francozi povdarjali, da je Evropa res zelo zadolžena, toda da nas zgodovina uči, da so se docela zadolžene države v kratkem času same od sebe rešile dolgov in uredile svoje gospodarstvo.

Da se je to prerokovanje v veliki meri izpolnilo, vidimo iz sledečega. Ves svet je še pod utisom velikanskega finančnega poloma v Ameriki. 29. oktobra t. l. je menjalo 8 milijonov vrednostnih papirjev posestnike. V dveh urah se je zmanjšala vrednost papirjev, notiranih na Newyorški borzi, za 5.000.000.000 dolarjev. Celotna kriza zaznamuje izgubo 50 milijard dolarjev. V istem času pa vidimo, da je postala Francija voditeljica svetovnega denarnega trga. Francoska narodna banka ima danes nad 48 milijard frankov v zlatu in vsak dan se zaloge zlata povečujejo. Francoski denarni trg je postal najlikvidnejši. Francozi sami razpolagajo danes na ameriškem trgu z nad 1 milijardo dolarjev in prav imajo oni, ki trdijo, da Francozi danes obvladajo ameriški trg, odnosno da igrajo prvo vlogo.

In še več! Znano je, da je bil pred svetovno vojno London edino mednarodno tržišče, kjer so se vršile kupčije glede glavnih produktov čelaga sveta. Po svetovni vojni se je New Yorku posrečilo zavzeti v tem oziru enako mesto z Londonom, če ne še važnejše. A danes? Pariz je že zavzel prve položaje in se plasira že na isto mesto kot New York. Pariz postaja prvo internacionalno tržišče za: riž, kavo, žito itd. Države, ki proizvajajo surovine in poljedelske produkte v velikih množinah, se otesajo polagoma bančnega varuštva Newyorka, ki jim lahko postane prehudo, in se obračajo k Parizu. V Franciji se danes tega zavedajo in z upravičenim ponosom to tudi odkrito svetu povedo. Tako je napisal pred kratkim Mr. Jules Hayaux, francoski senator, sledeče besede, L' Hégémonie industrielle de l'Amérique ne se réalisera pas (ameriške industrijske nadvlade (nad Evropo) ne bo). So to silne besede, ki morajo, kot uvodoma povdajeno, biti: veselo božično in novoletno glasilo za Evropo!

* * *

Uvozne ugodnosti za žito in živino v Avstriji.

Avstrija se jako trudi, da povzdigne svoje gospodarstvo. Posebno smoteno nastopa pri pospeševanju svoje zunanje trgovine na način, ki daje našim interesentom večkrat povod za upravičene pritožbe. V tem pogledu omenjam samo ovire, ki se stavljajo našemu izvozu perutnine in druge živine, ki se sme izvažati samo v gotove kraje, kjer je veterinarsko nadzorstvo ali klavnica. Daljna ovira tvori za naše izvoznike avstrijski prometni davek, ki se v pavšaliranem znesku za vse nadaljne faze prometa pobira v iznosu 1% do 6%, ali še več. S tem pa vrsta ovir za naš izvoz ni izčrpana. Tehtovito prihaja, na primer v poštev še dejstvo, da je za inozemsko živino, ki v vagonskih pošiljkah dohaja v Avstrijo, železniška voznina neprimerno višja nego za domačo živino, ki se oddaja na železnico na postajah izven obmejnega pasa.

V zadnjem času se govori v Avstriji v trgovskih krogih o neki eksportni premiji za izvoz žita in živine. Praktično bi se stvar vršila tako-le: Izvoznik žita ali goveje živine naj bi dobil ob izvozu uvozni list, ki naj bi se glasil na ono vsoto carine, ki vstreza uvozni carini za izvoženo žito ali živino. Izvoznik naj dobi s tem uvoznim listkom pravico, da uvozi ustrezno količino žita ali živine v Avstrijo prosto od carine in davka na poslovni promet. Za avstrijske agrarce bi ne pomenila ta ugodnost veliko, kolikor gre za žito, čeprav bi se ukinila izvozna prepoved za krmilne moke in za otrobe, pač pa bi bila večje važnosti za avstrijsko živinorejo, kolikor prihaja v poštev eksportna premija za izvoz živine. Kakor znano ima Avstrija izborna plemenstvo živino, po kateri je povsod v inozemstvu povpraševanje, primanjkuje pa ji klavne živine, katero kljub lastni razviti živinoreji uvažava v večjih količinah.

Tako glede žita kakor glede živine sloni uvedba uvoznih listkov kot izvozne premije na stremeljenju, da se avstrijska zunanja trgovina emancipira od inozemskih uvoznikov, ker bi uvozna bonifikacija ustvarila ne-

enake konkurenčne pogoje za inozemski uvoz ravno glede predmetov, glede katerih je naša kraljevina v izvozni kupčiji v Avstrijo v veliki meri udeležena. Uvozni listi bi se namreč ne glasil na ime, temveč bi bili prenosljivi na kogar koli. Omejitev bi naj obstojala samo v tem, da se honorirajo v gotovi dobi. Ta naj bi po nameri znašala 6 mesecev, gospodarski krogi pa si prizadevajo, da se podaljša na 9 mesecev.

Nadalje gre stremeljenje gospodarskih krogov za tem, da se uvoz živine, ki dospe v Avstrijo z uvoznimi listki, oprosti ovir, ki obstoje v veterinarskem oziru za živo živino tako, da bi se z uvoznim listkom uvožena živina veterinarsko pregledala samo na meji in bi imela na to prosto pot kamorkoli. Na ta način bi se smela tako uvožena živina prodajati tudi v krajih, ki našim izvoznikom niso dostopni.

Ne dvomim, da bodo naši mero-dajni krogi budno zasledovali te pojave avstrijskega pospeševanja trgovine in pravočasno ukrenili, čim stopijo nameravani uvozni listki v veljavo, kar je za varstvo domače trgovine potrebno.

NAŠ IZVOZ V NOVEMBRU IZREDNO POVOLJEN.

Pravkar priobčajo številke o izvozu Jugoslavije v mesecu novembru. Njegova vrednost je znašala 814-05 milijona dinarjev, kar znači velikanski povešek napram lanskemu novembru, kjer je izvoz izkazan s 642-34 milijoni. Izvoz Jugoslavije v prvih enajstih letošnjih mesecih se je dvignil s tem na 7140 milijonov dinarjev in je daleko prekoračil lanski izvoz teh mesecev, ki je znašal 5880 milijonov dinarjev. Prirastek napram lanskemu enastmesečju znaša 1260 milijonov dinarjev ali 21-6%. To razveseljivo dejstvo nam kaže ugodne posledice dobre letošnje letine in bo aktivnost naše trgovske bilance s tem zagotovljena.

Jure Koce.

Emancipacija od Amerike.

Zdi se mi, da se mora naslov tega članka vsakomur zdeti malo predrzen, a vsakemu dobremu Evropejcu hkrati tudi najlepše božično glasilo, nekak dober simpton za bodoče leto. Da drugo bolj odgovarja resnici, bomo prav kmalu videli.

Vsem je še dobro v spominu leto 1923 in 1924, to je doba drugega velikega padca franka, proti kateremu se je vršila kampanja, ki je imela svoje izhodišče v Amsterdamu. Takrat je večina svetovnega časopisja obupavala nad Francijo in frankom. Le nekateri angleški listi so sodili drugače. Dobri poznavalci francoskih razmer so namreč rekli: Francosko gospodarstvo ne more doživeti poloma in sicer iz sledečih razlogov: 1. Francoski narod je skrajno skromen. 2. Francoski narod je eden najdelavnejših in najpridnejših narodov. 3. Več kot ⅓ prebivalcev v Franciji je dobrih posestnikov. Uprav radi navedenih treh razlogov so poznavalci rekli, da mora biti vsak finančni manevar proti franku že vnaprej ob-

Protesti ogrskega in danškega poljedelstva proti avstrijskim oziroma nemškim carinskim poviškom.

»Neue Freie Presse« poroča iz Budimpešte, da se je pri generalnem obnem zboru deželne poljedelške zveze dne 16. t. m. oslro protestiralo proti nameranim carinskim poviškom Avstrije in Češkoslovaške na madžarske agrarne produkte. Predsednik zveze grof Somssich je izjavil, da je prosperileta madžarskega poljedelstva zelo otežkočena vsled visokih obresti in pomanjkanja agrarnega kredita v obče. Madžarska se mora povzpeti in skrbeti zato, da prične s produkcijo standardiziranih kvalitet, da ji bo s tem mogoče uveljavljanje na svetovnih trgih. Medtem, ko se v Ženevi razpravlja o dvehletnem carinskem premirju, se Avstrija in Češkoslovaška zapirata za visoke carinske ograje agrarnih proizvodov. Proti tem ograjenju mora madžarsko poljedelstvo dvigniti odločen protest, kajti te namere živo tangirajo vse obstoječe trgovinske pogodbe. — Poljedelski minister Mayer je dodal, da se madžarsko poljedelstvo še nikdar ni nahajalo v tako težkem položaju, kot sedaj. Da se temu stanju poslavi uspešen afriant, je potrebno, da se vpostavi obsežno omrežje žilnih skladišč in elevatorjev, da se oživilori vprašanje standardizacije produktov in poljedelstvu omogoči ceneni agrarni kredit. Kar se tiče draginje industrijskih izdelkov in produkcijskih sredstev, mora vlada neprimerne carinske postavke revidirati in jih znižati na nivo, ki ne bo nobeni panogi narodnega gospodarstva v škodo. Stabilizacija cen žitaricam je izredno težak problem, vendar pa bodo strokovnjaki to vprašanje temeljito proučili. Grof Hadik je predložil načrt z ozirom na rešitev agrarnega kredita. Mnenja je, da se ustanovi tuzemsko lržišče, ki bo zbiral vloge vseh javnih in javno kontroliranih fondov, kakor tudi drugo golovino in izdajalo zastavna pisma. Zavarovalne družbe naj se obveže, da bodo vse premijske rezerve nalagale v teh zastavnih pismih. V vzpodbudo kreditnih jemalcev naj se dovoljuje širokogrudno znižanje davkov in pristojbin za vse tovrstne kreditne kupčije. V ostalem napoveduje grof Hadik avstrijski republiki carinski boj velikega kalibra, če ne bo odnehala od nameranih poviškov agrarnih carin.

Se z močnejšim hrupom, kol ga je pokazala Madžarska napram Avstriji in Češkoslovaški, so nastopili Danci proti poviškom agrarnih carin v Nemčiji. Celokupno dansko poljedelstvo in izvozne organizacije so sklenile pri danski vladi zahtevati, da podvzame vse proliukrepe v očišled nameranim poviškom nemških uvoznih carin na klavno živino in mesne izdelke, v kojih ukrepah dansko poljedelstvo vidi grobo provokacijo zlorabe minimalnih carinskih postavk z reciprociteto dovoljeno industrijskim izdelkom Nemčije za uvoz na Dansko. Če bi ostali protiukrepi danske vlade brezuspešni, zahtevajo ti gospodarski krogi Danske, da bodo na lastno pest organizirali propagando, ki naj odvrne dansko obrtništvo in konsumente od inozemskih produktov onih držav, ki danskemu agrarnemu izvozniku pripravljajo take ovire. (Torej proč od nemških izdelkov in k angleškim proizvodom.) »Politiken« izjavlja k temu, da se Nemčija postavlja na povsem napačno stališče, ker dovoljuje Švedski uvoz 7000 glav živine po znižani carini, med tem ko se danskemu blagu pol v Nemčijo zapira. Najmanj enaka pravica kot se dovoljuje Švedski bi se morala nuditi Danski, kajti 7000 glav živine pomeni za Švedsko izkoriščanje njenega popolnega izvoza, medtem ko znaša celokupen izvozni koeficient Danske letno 300.000 glav živine. Naravna posledica minimalnih carinskih postavk, ki obstojajo med Dansko in Nemčijo, bi bila, da se Danski dovoli njen normalen izvoz v Nemčijo, kol ona ludi dovoljuje normalen dovoz nemških proizvodov na Dansko.

Tudi ostali danski l'sti zavzemajo stlično stališče.

Novoletna darila trgovcev.

V današnjih težkih časih brezdvomno vsak trgovec zelo občuti velike izdatke, ki jih ima vsled razvade, katera se je zlasti iz konkurenčnih motivov v zadnjih letih tako močno razpasla, namreč razdeljevanje kolektarjev in pa delitev drugih novoletnih daril svojim odjemalcem. Mnogo se je o tem že razpravljalo v trgovskih organizacijah, kako bi se odpravila ta nepotrebna obremenitev trgovstva, ki gre v tisoče in tisoče dinarjev letno. Pisalo se je o tem tudi že v našem časopisu, toda oboje je bilo brezuspešno, do enotnosti v tem vprašanju doslej ni prišlo. Zato zasluži, da se iznese v javnost umesten sklep trgovskega gremija v Ormožu, ki je za leto in za bodoče sklenil prepovedati pod kaznijo 1000 Din vsem svojim članom vsako razdeljevanje reklamnih kolektarjev ali kakoršnih bodi novoletnih daril svojim odjemalcem. Ta sklep gremijalnega odbora se je sporočil vsakemu članu v priporočenem pismu na povratnico ter se je občinstvu obznanil pri cerkvah tukajšnjega okraja. V tej objavi je tudi omenjeno, da bode trgovski gremij mesto tega voliral primerne zneske za podporo siromakov v okraju in pa za strokovno šolstvo, oboje v odkup za novoletna darila.

Uverjeni smo, da bode našel ta umesten sklep trgovskega gremija ormoškega pravilno razumevanje pri občinstvu, objavili pa smo ga v našem listu radi tega, ker ta sklep zasluži, da ga ostali trgovski gremiji posnemajo.

Finančni inspektorat v Mariboru.

Službene Novine z dne 21. decembra t. l. priobčujejo odlok ministra za finance, da se ustanovi v Mariboru poseben finančni inspektorat za področje davčnih uprav v Dolnji Lendavi, v Murski Soboti, v Ljutomeru, v Ormožu, v Ptuj, v Mariboru, v Prevaljah, v Slovenjgradu, v Šoštanju, v Celju, v Konjicah, v Slovenski Bistrici, v Šmarju in v Gornji Radgoni. V kompetenco finančnih inspektoratov spadajo prehodno samo posli glede neposrednih davkov, katere opravljajo sedaj finančne direkcije. Edino odmero družbenega davka obdrži na tem področju še nadalje finančna direkcija. Finančni inspektorat bo podrejen finančni direkciji, kateri bo moral vsakih 15 dni poročati o stanju poslov. O vsakem važnejšem vprašanju bo moral obvestiti finančno direkcijo in si izprostiti od nje navodila, če bi bilo to potrebno tudi za navodila konkretnih primerov. Finančni inspektorati so torej sestavni del finančne direkcije. — S tem je izpolnjena gospodarskim krogom iz mariborskega okrožja ponovno izražena želja, da se namesto ukinjenega finančnega okrajnega ravateljstva ustanovi v Mariboru finančno oblastvo II. instance.

Predsedstveno poročilo Zbornice za TOI.

(Poročilo predsednika g. Ivana Jelčina ml. v plenarni seji dne 18. decembra 1929.)

(Nadaljevanje.)

II. Industrijske zadeve.

Podrobno poročilo o položaju posameznih panog industrije na zborničnem področju, ki je bilo določeno z zadnjo plenarno sejo, je natisnjeno kot dodatek k zapisniku plenarne seje. V tem poročilu so začetane glavne smernice industrijsko-političnega dela zbornice. Med njimi bi hotel posebno poudariti to, da smo pretekli teden na konferenci zbornice v Beogradu ponovno sprožili vprašanje posebnega zakona za pospeševanje industrije, kakor obstoja že v vseh sosednjih državah in kakor ga je tudi imela predvojna Srbija. Donošenje takega zakona postaja spričo sedanjega razvoja mednarodnih trgovinsko-političnih odnosov vedno bolj pereče. Sicer je napravljen v tej smeri važen korak z uveljavljenjem zakona o zaščiti domače šumske industrije z dne 31. maja, ki omogočuje onim podjetjem, ki delajo izključno z domačim kapitalom, nabavo surovine iz državnih gozdov. Žal, da ta zakon za naše prilike ne pride konkretno v poštev ter ne more naši lesni industriji nuditi onega, česar bodo deležna mala šumska podjetja do 14.000 m³ kapacitete v Bosni.

V največji meri zanima naše industrijske kroge vprašanje revizije carinske tarife in bo radi tega podano o tem vprašanju na današnji seji posebno poročilo. Tudi so eminentno zainteresirani na novem zakonu o elektrifikaciji, na novem gradbenem zakonu in zakonu o eksproprijaciji, o katerih bomo istotako razpravljali na današnji seji.

V zmislu sklepa zadnje plenarne seje je zbornica ponovila akcijo za ukinitve 20% sezonskega povišanja tarif, opirajoč se na dejstvo, da so se prometne prilike v zadnjih mesecih bistveno izboljšale ter da je sezonska izvozna kampanja že končana. Žal, da pri tej akciji nismo imeli uspeha. Po prejetih informacijah namerava železniška uprava zadržati to povišanje do konca februarja v veljavi ter ga v prihodnji jeseni ponov-

no uvesti. Zbornica si prizadeva trenotno, da bi se znižali vzdrževalni stroški za industrijske tire in namerava v to svrhu sklicati posebno anketo interesentov. Tudi nabira podatke, kako naj bi se izpopolnil naš železniški vozni park s specialnimi vagoni, da bi vstrezal posebnim potrebam posameznih industrij.

Vprašanju organizacije industrijske statistike, ki postaja v zadnjih mesecih zelo aktualno, posveča zbornica posebno pažnjo. Pri konferenci o voznem redu je zbornica predložila železniški direkciji niz predlogov za izboljšanje prometnih zvez in za pospeševanje sezonskega tujskega prometa, ki so bili po pretežni večini osvojeni.

Manj povoljne so prilike v telefonskem prometu. Nezačastni materialni krediti ovirajo razvoj telefonske mreže in dajejo povod k vednim prižobam. Mnogo predlogov glede izboljšanja telefonskih zvez z inozemstvom je še vedno nerešenih. Pomanjkanje direktnih relacij ovira eksportne tvrdke zelo v njih poslovanju. Podrobni podatki o stanju in potrebah našega poštnege prometa kakor tudi o prizadevanju zbornice na tem polju so obseženi v poročilu, ki je bilo namenjeno za zadnjo plenarno sejo in ki je tiskano kot dodatek k zapisniku z dne 15. oktobra t. l. in mi jih zato ni treba tu posebej ponavljati.

Razveseljiv pojav je, da pričenjajo večja mesta v naši banovini uvidevati vedno bolj važnost pritegnitve industrijskih podjetij v svoja območja in kažejo najboljšo pripravljenost, da privabijo s primernimi olajšavami in oprostitvami komunalnih davščin večja industrijska podjetja v svoje okrilje. Bežen pogled v našo statistiko zunanje trgovine nam dokazuje, da obstoja specialno v Dravski banovini še izredno veliko možnosti, pa tudi potreb po osnovanju novih industrijskih podjetij in da so tu dani predpogoji, ki že sami po sebi omogočujejo konkurenčnost z inozemstvom. Nadaljna industrializacija Dravske banovine pa je tudi edino sredstvo — o tem si moramo biti na jasnem —, da se omeji in zajezi izseljevanje našega delavstva v inozemstvo, v Francijo, Nemčijo in druge zapadne države, kamor se mora v zadnjem času v veliki meri izseljevati

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Stalen in dober zaslužek

nudijo vsakemu trgovcu

dišave znamke

SLON

GLAVNA ZALOGA

Zastavljate
conik!

F. JIBENIK
Ljubljana

MEDNARODNE REKLAMNE RAZSTAVE.

Kraljevsko poslanstvo v Berlinu obvešča, da je »Städte-Ueklam«, G. m. b. H. v Frankfurtu na M. Börsenplatz 9-11 sporočila poslanstvu, da se bo vršila ponovno mednarodna razstava plakatov spomladi 1930. leta v Essenu, a nato v Altoni in v Königsbergu, ker se je za razstavo pojavilo veliko zanimanje. Družba, ki prireja razstavo, prosi vsa prizadeva podjetja, da mu pošljejo kolekcijo svojih najlepših in najnovejših plakatov. Pošiljki se mora priključiti naslov tiskarne, kakor tudi umelnika, ki je plakat sestavil, ker so li podatki potrebni za selavo razstavnega kataloga. Družba prosi, da se ji po izvršeni razstavi brezplačno prepustijo vsi razstavljeni plakati. Plakate je poslati do 15. januarja 1930 našemu konzulatu v Frankfurt n./M., Hanauerlandstrasse 185, ki jih bo predal gori imenovani družbi za brezplačno razstavitev.

POSLOVANJE PRI CARANJENJU IZVOZNIH POŠTNIH POŠILJK.

S 1. januarjem 1930 začeta obe carinarnici v Mariboru in v Ljubljani zaračunavati pri carinjenju izvoznih pošiljk pošiljk enake poslovne pristojbine. Kaldmina in poslovne pristojbine znašajo odslej:

za 1 paket 4-75 Din;
za 2 paketa 7-50 Din;
za 3 pakete 10-25 Din

in tako dalje za vsak paket še po 2-75 dinarjev.

K tem pristojbinam je treba prišteti še kolkovino za carinsko priznanico v znesku 5 Din, posredovalnino v znesku 5 Din za vsak paket in pristojbino za obvestilo v znesku 1 Din, tako da mora stranka plačati:

za 1 paket 15-75 Din;
za 2 paketa 23-50;
za 3 pakete 31-25 Din

in za vsak nadaljni paket še po 7-75 Din več.

Te pristojbine veljajo od 1. januarja 1930 za vse pošte v področju oblasne p. l. uprave v Ljubljani.

* * *

KOPANJE PREMOGA V SLOVENIJI.

Produkcija premoga v Sloveniji v prvih letošnjih desetih mesecih pomeni rekord. Nakopali so ga 1.881.000 ton proti 1.482.000 tonam v prvih desetih mesecih lanskega leta. Produkcija od septembra na oktober je narasla od 192.000 na 205.000 ton. Železnicam je bilo oddanega v oktobru nad 85.000 ton premoga, industrijam nad 76.000 ton, izvozili so ga nad 8000 ton itd. Število delavcev: 10.473.

Poročilo o reviziji socialno-političnih zakonov.

(Poročilo podpredsednika gosp. Ivana Ogrina v plenarni seji zbornice dne 18. decembra 1929.)

(Konec.)

Da se zmanjšajo bremena, je predlagana uvedba karentnih rokov za razne vrste denarnih podpor.

Zakon predvideva tudi uvedbo zavarovanja za onemoglost, starost in smrt. Uvedba te panoge zavarovanja se je na podlagi finančnega zakona iz leta 1925 odložila. Ker je v zakonu predvideno za to vrsto zavarovanja 3% zavarovane mezd, bi znašala bremena tega zavarovanja polovico bremen bolniškega zavarovanja, kar bi znašalo približno 100.000.000 dinarjev letno in bi obično obremenilo naše gospodarstvo, zato je uvedbo te vrste zavarovanja odložili. Ako pa smatra ministrstvo, da se mora ta panoga zavarovanja že sedaj uvesti, zahtevajo zbornice, da pri tem zavarovanju sodeluje tudi država, in sicer ne samo s subvencijo, ampak s prevzemom celotnega dela stroškov. V zakonu naj se pa na vsak način predvidi fakultativna uvedba te vrste zavarovanja za podjetja, ki bi hotela to zavarovanje prosovoljno uveljaviti.

Glede zakona o zaščiti delavcev se v spomenici zbornic povdarja, da nekatera njegova določila zavirajo napredek gospodarstva, da nalagajo vsaj nekatera odredbe tega zakona našemu gospodarstvu težje obveznosti kot jih imajo v drugih, gospodarsko naprednejših državah, pa gredo celo preko določil washingtonske konvencije. Vpoštevati je prilike, v katerih dela naša država (pomožno osebje, obrestna mera i. dr.), primerjati jih je s prilikami, v katerih obratuje industrija konkurenčnih držav in na podlagi te primerjave se mora urediti tudi naše socialno zakonodajstvo.

Najvažnejša določila zakona o zaščiti delavcev so določila glede delovnega časa. V spomenici se povdarja nujno potrebo, da se izpremenijo zlasti določila glede podaljšanja delovnega časa. Nameslo dosedanjega glasovanja in pristanka štirih pelin delavstva za podaljšanje delavnega časa, naj se določi pavšalno število nadur, katere sme podjetnik izkoristiti, ko to zahtevajo potrebe njegovega podjetja. Obvezan je le, da to naknadno prijavi inspekciji dela.

Nadurno delo naj se plača s 25% poviškom normalne mezd.

Nameslo 36-odnosno 60-urnega odmora, ako sledila dva praznična dneva drug za drugim, naj se določi odmor od 24, odnosno 48 ur.

V spomenici se tudi omenja zahtevo Slovenije glede štirinurnega dela ob nedeljah dopoldne.

Določila glede delavskih zbornic naj se izpremenijo tako, da se ne bodo prispevki za vzdrževanje zbornic zbirali potom delodajalcev. Za zbiranje teh prispevkov naj skrbijo delavske organizacije same.

Izčrpne predloge vsebuje spomenica tudi glede borz dela, ki naj se reorganizirajo v uprave za posredovanje dela. Določila glede nabiranja fondov za gradbo delavskih domov je ukiniti. Suficiti naj služijo za znižanje prispevkov. Ukine naj se tudi institucija centralnega odbora in naj se funkcije tega odbora prenesejo na osrednjo upravo za posredovanje dela. Upravne odbore sestavljajo delegati, imenovani od gospodarskih in delavskih zbornic, a administrativno poslovanje se naj uredi s posebnim pravilnikom. Zbornice zahtevajo v spomenici, da je odpraviti institucijo delavskih zaupnikov. Za primer, da to ne bi bilo mogoče, se stavijo konkretni predlogi za olajšanje cele procedure pri volitvah, kakor tudi glede znižanja števila zaupnikov.

Kazni, ki jih predvideva zakon o zaščiti delavcev, so previsoke. V spomenici se predlagajo denarne kazni, a se zahteva, da se črta zaporne kazni. Vse globe naj se stekajo v fond za podpiranje nadaljevalnih in tehničnih šol.

Zakon o inspekciji dela z dne 30. decembra 1921 pozna samo delavce in njih interese in ne upošteva interesov go-

spodarstva in domače produkcije. Po tem zakonu imajo inspektorji dela pravico ne samo da kontrolirajo naprave in preiskujejo kršitve, ampak zakon jim daje tudi možnost vpogleda v vse tajnosti podjetja, kar vpliva zelo slabo na vitalne interese samih podjetij. Drakonske kazni, ki jih izreka oseba, ki je ložilec in sodnik obenem, kršijo vsako pravno ravnotežje. Zbornice zahtevajo, da se zakon o inspekciji dela kot tak ukine in da se njegova določila vnesejo kot del zakona o zaščiti delavcev, nadalje da se organizacija inspekcije dela prilagodi novemu upravnemu ustroju države, da se pregled podjetij more izvršiti samo v navzočnosti lastnika podjetja ali njegovega zastopnika, da se cel kazenski poslopek prenese na bane, da se roki za pritožbe podaljšajo, da se znižajo kazni in da se kazni izrekajo samo po prvem opominu, da se ukinejo specialne inspekcije dela itd.

V gornjem naj bi bila našlela samo glavna načela, ki so jih osvojile gospodarske zbornice v svoji skupni izjavi.

Spomenico s konkretnimi predlogi k vsakemu paragrafu posebej je vročila posebna deputacija zbornic v sredo dne 12. t. m. ministru za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. M. Drinškoviču osebno s prošnjo, da se pozove v uradno komisijo, ki bo izdelala načrt za revizijo gorinavedenih zakonov, tudi predstavnike gospodarstva.

POSTNINSKA PROSTOST TRGOVSKIH GREMIJEV.

Oblasna pošno-telegrafska uprava v Ljubljani je izdala naslednjo okrožnico: Uprava je ugotovila, da so trgovski gremiji obrtne zadruge v smislu členov 106, 107, 110 obrtnega reda in da so samo zadržale svoj prejšnji naziv. Zato, in pa na osnovi člena II., točka 3 in 4 zakona o poštinskih prostostih, velja tudi za trgovske gremije ista ugodnost poštinske prostosti kakor za druge obrtne zadruge, torej velja tudi zanje odredba št. 37.920/II a od 27. maja 1927 (Okrožnice XV./111—1927).

Pošle naj pazijo, da bi se s strani trgovskih gremijev ne zlorabljala ta ugodnost, ker je njihova poštinska prostost zelo omejena. Trgovski gremiji so namreč oproščeni poštine samo za dopise, ki jih pošiljajo v zadevah javne službe ali na uradni poziv državnim oblastvom in uradom.

Dosledno tej odredbi naj pošle prečrtajo na koncu predzadnjega odstavka odredbe št. 2128/II a od 17. januarja 1928 (Okrožnice II./16—1928) besede: »niso zadruge in ni nobene odredbe, po kateri bi bili oproščeni poštine« ter jih zamenjajo z besedilom: »so samo kot obrtne zadruge deloma oproščene poštine po čl. II., točki 3 in 4 zakona o poštinskih prostostih«.

* * *

Vesele božične praznike

želita vsem prijateljem „Trgovskega lista“

uredništvo in uprava.

Število industrijskih delavcev v Sloveniji.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je ob priliki 40-letnice socialnega zavarovanja v Sloveniji izdal posebno letno poročilo za leto 1928, kojega številke so zanimive tudi z ozirom na industrijski razvoj Slovenije. Število priglasi in odglasi zavarovalnih obvezancev se je v letih 1923/29 razvijalo takole:

Leto	Priglasi	Odglesi	Skupaj
1923	150.996	145.616	296.612
1924	133.230	133.504	266.734
1925	124.690	125.843	250.533
1926	150.648	145.720	296.368
1927	154.366	149.068	303.434
1928	181.330	175.433	356.763

Letni zaslužek zavarovanih članov se računi na več kot pol milijarde dinarjev. Število članov kaže sledeči razvoj:

Leto	Moški	Ženske	Skupaj
1926	52.902	24.591	77.493
1927	58.406	26.958	85.364
1928	63.348	29.145	92.493

Povprečna starost članov vsakratnega 30. junija je bila:

Leto	Moški	Ženske	Skupaj
1926	30-19 let	27-32 let	29-28 let
1927	30-51 let	27-38 let	29-52 let
1928	30-49 let	27-30 let	29-46 let

Slednjič podamo še število zaposlenih delavcev v posameznih industrijskih in obrtnih panogah po stanju od 30. junija 1928 in pridenemo v oklepaju prirastek (+) ali pa nazadovanje (—) proti 30. juniju 1927 v %: Poljedelstvo 1013 (+ 14%), rudarstvo (brez bratovskih skladnic) 185 (+ 14), transport 1682 (— 2), kamni in zemski produkti 5918 (+ 22), kovinska industrija 8060 (+ 8), kemična industrija 2096 (— 19), tekstilna industrija 7240 (+ 20), papirna industrija 2083 (+ 4), lesna industrija 14.320 (15%), živila in pi-jace 5324 (0), gostilne in kavarne 2976 (+ 8), oblačilna industrija 10 247 (— 1), stavbna industrija 11-656 (+ 22), poligrafija 928 (+ 11), saniteta in higijena 1724 (+ 10), denarni zavodi in pisarne 1044 (+ 12), trgovina in skladišče 5532 (— 1), gospodinjstvo 7037 (+ 4), gledališče, prosti poklici 92.493 (+ 8-35).

TOBAČNA TRGOVINA JUGOSLAVIJE S HOLANDSKO.

V leta 1924—1928 je znašal ves tobačni eksport Jugoslavije v Holandijo 10.586.326 kg. O tobačni trgovini med Jugoslavijo in Holandsko so tu in tam napačno poučeni. Splošno se misli, da se tobačni eksport iz Jugoslavije v Holandijo tudi tam porabi, v resnici gre pa tobak le skoz Holandsko. Amsterdam je eden od svetovnih središč tobačne trgovine in se vršijo tam vsako leto nekatere od največjih akcij. V zadnjih letih se je izvršil zanimiv preokret v tobačni trgovini Holandske. Vzporedno z avkacijami je bilo tudi dosti prodaj iz proste roke. Imelo se vpliv zato, ker so vsled zelo ugodnih cen, določenih za najboljšo blago, oživljajoče vplivale na splošno oblikovanje cen. Po mnenju strokovnjakov bi se dala tobačna produkcija Jugoslavije dvigniti letno na 50 milijonov kg in bi se zelo izplačalo, če bi jugoslovanska monopolna uprava holandski trg temeljito prešludrila. Veliko se nahaja v holandskih prekladiščih

tudi bolgarskega in grškega tobaka, kojega številke kažejo, da je propaganda za jugoslovanski tobak nujno potrebna.

* * *

PLENARNA SEJA ZAGREBSKE ZBORNICE ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

Te dni se je vršila plenarna seja zagrebske zbornice, na kateri je bilo podano poslovno poročilo za leto 1929 in sprejet proračun za leto 1930. Nadalje je poročal zbornični tajnik g. dr. Fleischer o potrebi nujnega noveliranja zakona o državnem računovodstvu, zbornični tajnik dr. Festetič pa o novem predlogu obrtnega zakona. Na seji se je razpravljalo tudi o predlogu zakona o elektrifikaciji in sklenilo, da se predlog do cela prilagodi inozemskim vzorcem. Po izjavi g. predsednika se bo vprašanje elektrifikacije ponovno razpravljalo na prvi prihodnji konferenci vseh gospodarskih zbornic.

Po svetu

Tranzitni promet skoz Avstrijo v prvih treh letošnjih četrtletjih je znašal 22 milijonov 200.000 ton. V zadnjem času je šlo skoz Avstrijo zlasti italijansko in nemško blago.

Francoski in nemški producenti kalija so na letnem zborovanju ugotovili, da je konsum kalija zelo narasel, kar kaže izgleda za bodočnost v lepi luči.

Trgovina med Francijo ter njenimi kolonijami in protektoratnimi deželami je znašala v prvih letošnjih desetih mesecih 13.400 milijonov frankov; izvoz je znesel okoli 7500 milijonov, uvoz pa 5900 milijonov frankov.

Sovjetska vlada kupuje v Ameriki 8 parnikov, ki jih bo vstavila v pacifiško službo (Rusija — Amerika).

»Suzana«, tovarna usnja d. d. v Zagrebu, zvišuje svojo delniško glavnico od 500.000 Din na 1 milijon dinarjev.

Nemčija je plačala Jugoslaviji od 1. septembra 1929 do 30. novembra 1929 na reparacijah 30 milijonov mark, od tega v devizah 20 mil. mark, s čimer se je devizna zaloga jugoslovanske Narodne banke izdalno ojačila.

Redno pomorsko zvezo med Jugoslavijo in Španijo je poleg »Jugoslovanskega Lloyda« otvorila tudi jugoslovanska morska plovna družba »Oceania«.

Zvezo električnih central so osnovali v Beogradu lastniki že obstoječih central. Namen zveze je pospeševanje elektrifikacije v Jugoslaviji potom sodelovanja z vsemi merodajnimi gospodarskimi korporacijami in javnimi uradi.

Švedski vžigalični trust bo dobil vžigalični monopol tudi na Portugalskem. Snia Viscosa ne bo za leto 1929 izplačala nobene dividende.

Mednarodna železna industrija (Avstrija, Nemčija, Francija, Belgija, Luksemburška, Češkoslovaška) je na seji v Bruslju sklenila, da bo določila novo minimalno ceno za železo v palicah, ki bo nižja od zadnje. Razpravljali so tudi vprašanje cen za druge izdelke, tako za polfabrikate in za srednjo pločevino.

V Srbiji sklicujejo manjši denarni zavodi že občne zbere za poslovno leto 1929. Doslej priobčene bilance izkazujejo dobičke.

Predloge za carinsko revizijo glede hmelja, konoplje in paprike bo izdelala po sklepih zadnje jugoslovanske konference zbornic v Beogradu trgovska zbornica v Novem Sadu.

Jugoslovanski zavod za pospeševanje zunanje trgovine, o katerem smo priobčili daljši članek, je pričel s svojim notranjim organizacijskim delom. Najprvo zbirajo podatke o gospodarskem položaju v Jugoslaviji in na nozemskih trgih, pri čemer gledajo zlasti na polno zanesljivost materiala. Pričetek zunanega poslovanja in prometa s strankami bodo še naznanili.

Število brezposelnih v Nemčiji je naraslo v zadnjem tednu za ca. 100.000 in znaša sedaj okoli 1.350.000.

Bata se je udril tudi že v Švici in je ustanovil v Zürichu delniško družbo z glavnico 1 mil. švic. frankov. V preteklem letu je prodala Češkoslovaška v Švici za več kot 20.000 dolarjev čevljev. Sedaj bo pričel Bata z veleposrežno prodajo in bo ustanovil v Švici celo vrsto podružnic.

Obtok bankovcev v Nemčiji je znašal po izkazu Državne banke od 14. t. m. 4955 milijonov mark. Zlato krilje je bilo 49-odstočno, zlato in devizno skupaj pa 57-5-odstočno.

Joso Lakatoš: Privredni Almanah »Jugoslovanskega Lloyda«, ki ga je »Trgovski list« že omenil, obsega 10 odstavkov in bomo njih vsebino priobčili v posebnem članku.

Arko Email d. d. v Zagrebu je zvišala delniško glavnico od dveh milijonov dinarjev na deset milijonov.

Zakon o reorganizaciji prometnega ministrstva in prometne službe je v prometnem ministrtvu izgojovljen in naj stopi v veljavo najkasneje 1. januarja 1930.

Pšenice in koruze iz Jugoslavije so izvozili v novembru za 270 milijonov dinarjev.

40-letnica bolniškega in nezgodnega zavarovanja.

V veliki dvorani OUZD se je vršil v soboto, dne 21. t. m. pomemben jubilej — 40-letnica uvedbe obveznosti bolniškega in nezgodnega zavarovanja v naši pokrajini. Pomemben je ta jubilej ne samo za neposredno interesirane, ampak za ves naš narod. Zato je bilo prav, da ga je obhajala naša javnost na tako slovesen način. OUZD je priredil ob tej priliki slavnostno zborovanje, na katero je povabil načelnike oblasti, uradov, korporacij in organizacij. Med drugimi smo videli zastopnika g. bana banskega svetnika Leona Graselija, zastopnika g. župana g. dr. Rupnika, podpredsednika Zbornice za TOI g. Ivana Ogrina in generalnega tajnika g. dr. Frana Windischerja, zastopnike odvetniške, zdravniške zbornice ter drugih korporacij in organizacij.

Zborovanje je otvoril komisar OUZD gosp. Mihael Krek, ki je uvodoma prečital brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju, ministru za socialno politiko dr. M. Drinkoviću in ministru za šume in rude dr. Antonu Korošču.

Vladni komisar gosp. Krek je imel nato slavnostno predavanje o delavskem socialnem zavarovanju in je v glavnem dejal:

Delavsko socialno zavarovanje je nedvomno najmočnejša in najbolj doделana panoga socialne skrbi.

Organizacija delavskega socialnega zavarovanja pomeni danes v narodnih in državah močne veje njihovega skupnega življenja narodovega in državnega gospodarstva. Vpliv njihov je znaten. Ta organizacija je ponos kulture in odlika državne in javne brige za delavski stan v najmočnejših državah Evrope. Poleg delavskega združenstva ali še pred njim je delavsko zavarovanje najmočnejši steber delavske skupnosti, največji zavod vzajemne pomoči.

Med nami Slovenci je misel socialnega zavarovanja trdna. V 40 letih je iz neznatne blagajne zrastle mogoče zavod bolniškega in nezgodnega zavarovanja, ki združuje letošnje leto že okoli 100.000 naših delavcev zavarovancev. Slovenci imamo ne le največji, tudi najbolj konsolidiran in popoln urad delavskega zavarovanja.

Delavcu našemu koristnosti in potrebe zavarovanja zanj in za njegovo življenjsko zaslobo ni treba več dokazovati. Številke povedo: 39.514 obolenj na leto; 11.288.644 Din za hrano; na leto 152.305 oskrbnih dni v bolnicah Dravske banovine; 3.422.698 Din za zdravila; 1.779.632 Din na leto za delavske matere (porodnice); 2.111.149 Din za njihove dojenčke.

S stališča skupnosti naše moramo reči: Prenehanje ali kakršnokoli poslabšanje delavskega zavarovanja pomeni udarec za sto tisoč članov s približno tristo tisoč svojci, ali udarec za dobro tretjino našega naroda. In sicer udarec za tisti slučaj, ko je že itak nesreča z vso svojo pezo nad njimi. Ni ga, ki bi mislil, da bo, če se tretjina naroda zviže v bolečini, narod še zdrav, da drugi del njegov ne bo čutil posledice te nesreče?

Večkrat sem že imel priliko poudarjati, je dejal g. Krek, in danes ponavljam, da tudi drugi prizadeti del, naši gospodarji, nujnost socialnega zavarovanja vedno bolj razumevajo, spoštujejo in zato hočejo, da se zavarovanje ohrani in vrši neovirano nalogo delavcem in gospodarjem v korist. Da, tudi poslodajalec si ne sme prikrivati, da je ta ustanova tudi zanj potrebna, da ga razbremeni, kot ga obremenjuje plačevanje prispevkov.

Za naše male razmere, ko dela pridobitnik le z neznatno napetostjo, je zadovoljen delavec, ki rad vse stori, da je udeležen njegovega dela čim večji, ki se izčrpa v svojem poslu, ena glavnih in neobhodnih postavk zanesljivega kalkulacijskega računa. Trdim: brez dobro izvedenega zavarovanja so danes narodi in države

stalno izpostavljene gospodarskim in socialnim pretresom.

Sedanja vlada je slovesno izjavila, da hoče uzakoniti zavarovanje za slučaj onemoglosti starosti in smrti.

Istočasno z uvedbo nove panoge zavarovanja naj se izpopolni sedanja bolniška in nezgodna panoga.

Organizacija naj bo taka, da bodo prizadeti, zainteresirani vse blagodatno zavarovanja v čim neposrednejšo korist. Ta zahteva narekuje najširšo decentralizacijo uprave in finančnega gospodarstva zavarovalnih zavodov. Ureditelj državne uprave po banovinah je novo oporišče za to tendenco.

G. Kreku so ob zaključku referata navzoči burno aplavdirali.

Drugi referat je imel ravnatelj OUZD g. dr. J. Bohinjec. Poročal je o razvoju in sedanjem stanju socialnega zavarovanja, nakar je podal še šefzdravnik g. dr. Zajca prav interesantno poročilo o zdravniški službi v socialnem zavarovanju. Med drugim je rekel:

»Bodoči razvoj zdravniške službe je odvisen od napredka medicinske vede, od prospanja industrije in obrti ter vsega narodnega gospodarstva, naloge pa, ki že sedaj trkajo na njena vrata in katerih izvedljivost odvisi od sredstev, ki jih ji more nuditi administrativna, so sledeče: uvedba dežurne zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, uvedba nočne dežurne zdravniške službe, organizacija zunanje zdravniške službe zdravnikov specialistov, reorganizacija zdravniške službe v bodočem novodograjenem ambulatoriju v Mariboru, reorganizacija in izpopolnitev zdravniške službe v krajih, kjer je postala vsled razvoja industrije in porasta članstva pomanjkljiva ter prav posebno intenzivna kurativna briga za tuberkulozne bolnike.«

Po referatu g. dr. Zajca so sledili pozdravi in čestitke ter je v imenu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev čestital komisar ing. Carnelluti. V imenu ministra za socialno politiko je čestital inspektor dr. Tujković, ki je izrazil željo, naj bo ljubljanski OUZD še nadalje na prvem mestu v socialnem zavarovanju v naši državi, kakor je bil dosedaj. Zastopnik mesnega župana ravnatelj g. dr. Rupnik je čestital k jubileju v imenu mestne občine. V imenu Delavske zbornice predsednik g. Čobal. V imenu zbornice za TOI je čestital podpredsednik g. Ogrin. Izrazil je pripravljenost delodajalcev za sodelovanje pri izboljšanju socialnega zavarovanja, ki je skupna dolžina delodajalcev in delojemalcev. V svojem govoru je podčrtal potrebo, da se pri reformah socialnega zavarovanja mora nujno najti sporazum med gospodarji in delavci. Nato je čestital predsednik Pokojninskega zavoda g. Vrtovec. Dr. Dereani je čestital v imenu združenja blagajniških zdravnikov.

Končno je zborovanje sklenilo, da se vrtira znesek 50.000 Din v protituberkulozni fond.

Zborovanje je s toplimi zahvalnimi besedami zaključil komisar g. Krek.

Nato so si zborovalci ogledali še lepo jubilejno razstavo OUZD in zdravstvene naprave.

Kotiček za knjige.

»Business« (16 Lehrsätze vom Geschäftserfolg) von H. N. Casson, J. Singer-Verlag, Berlin. — Vsakdo hoče imeti uspehe, tako tudi vi v svojem obratu. Ne veste pa kako in kje bi pričeli; misli se vam obračajo na odjemalce, na blago, na prodajalce in drugo. Morda je vaš obrat preveč natrpan z raznovrstnim blagom, preobremenjen z delom, to in ono in še mnogo drugih malenkosti je, ki pa odločujejo o vašem uspehu. Vi pa ne veste, kje je napaka v vašem obratu, a na te vas opozori pisatelj in bodite prepričani, da vam bodo njegovi nasveti mnogo koristili in pripomogli do vaših zaželenih uspehov.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Poselno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V osledju z nadaljevanjem opadanjem deviznih tečajev — izvzemši Curiha in deloma Prage — je bil tudi devizni promet pretečenega tedna na Ljubljanski borzi zelo šibak. Sicer pa v očigled štirim borznim sestankom še vedno v normalni višini od 17.081 milj. dinarjev napram 16.716 milj. dinarjev v predzadnjem tednu. K temu sta še največ pripomogli najvažnejši devizi London in Newyork, ker tvorijo njiju skupni zaključki — vtešiši Prago — malodane tri četrtine celotedskega prometa, kar je v ostalem razvidno iz naslednjih števil:

Dne 16. decembra Din 3.991.897-17 Newyork — London.

Dne 18. decembra Din 3.430.920-08 London — Praha.

Dne 19. decembra Din 5.192.339-14 London — Newyork.

Dne 20. decembra Din 4.465.607-98 Newyork — London.

Kljub dejstvu, da je promet pretečenega tedna celo presegal promet predzadnjega tedna, je bila manj potrebna intervencija Narodne banke, katere je dala nekaj nad tri milijone dinarjev deviz na razpolago v glavnem Curiha (0-866), Berlina (0-759) in Dunaja (0-761) ter Prage (0-493), poleg tega pa še nekaj manjših zaključkov Newyorka in Londona.

V privatnem blagu so bili največji zaključki Londona (4-851), Newyorka (4-555), dokaj manje Prage, Curiha in Trsta, pa malenkost Dunaja, Berlina, Budimpešte in Pariza.

Nazadovanje pri enih, oziroma porast pri drugih devizah je zlasti razvidno iz sledečih prometnih števil (v oklepaju so številke prometa v predzadnjem tednu): Na prvem mestu je kot običajno London 4-989 (3-916), potem sledi Newyork 4-696 (1-328), dalje pa Curih 1-934 (3-107), Praga 1-665 (1-897), Trst 1-444 (2-494), Dunaj 1-142 (1-489), Berlin 1-050 (1-542) ter končno Budimpešta in Pariz.

Kakor že uvodoma omenjeno, so bili vsi tečaji na tukajšnji borzi notiranih deviz tekom celega prejšnjega tedna v močnejšem in stalnem padanju. Razen Curiha, ki je beležil neizpremenjeno, in Budimpešte, katere je notirala večji del neizpremenjeno, in sicer na bazi 9-8822, so utrpeli vse ostale važnejše devize več ali manj znatne tečajne padce, tako predvsem London od 275-18 (16. t. m.) na 275-20 (20. t. m.), torej 18-poenski padec, dalje Pariz od 222-06 na 221-92 — tedaj padec 14 točk, nalik Pragi, ki je od 167-40 oslabela na 167-26 in pa Trstu, kateri je tekom tedna osciliriral za 38 točk. Ostale devize, n. pr. Berlin, Newyork in Dunaj, so tudi brez izjeme stalno slabele skozi ves minoli teden ter enako Bruslju in Amsterdamu notirale na pondeljkovem borznem sestanku najvišje, na petkovem 20. t. m. pa najnižje.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Brez izprememb — tako v tečajih kot v zanimanju samem. Edino po delnicah Ljubljanske kreditne banke je povpraševanje nekaj močnejše in beleži ta papir od 20. t. m. dalje Din 125- za denar.

Zaključkov ni bilo v minolem tednu nobenih. Tendence pa je ostala neizpremenjena slaba.

Lesno tržišče.

Tudi v očigled praznikom lesni trg ni bogve kaj oživel. Pač pa je bilo nekaj več povpraševanja, toda do večjih zaključkov vendar ni prišlo. Vsled nastopajoče zime je postala tendence v gorivem drvu še čvrstejša. Medtem ko so se dosedaj izvažala večinoma suha drva, se kupujejo sedaj vsled pomanjkanja popolnoma suhih tudi napol suha, da celo sveža drva. Tudi glede bukovine izgleda, da bo kupčija oživila. Medtem ko se doslej v buko-

vinu sploh ni napravila nobena kupčija, so se odjemalci začeli zanimati predvsem za bukovne testone. Kakor druga leta, se zahteva tudi letos dve tretjini širokega blaga in poleg tega pa še fiksno debelino od 20 mm.

Zaključilo se je pretečeni teden 25 vagonov suhih bukovih drv z do 10% okroglijic ter 1 vagon mešanih okroglijic. V oglju ni bilo nobenih zaključkov. Nadaljni zaključki so bili v hrastovini in sicer 3 vagone hrastovih podnic 2-80 m, 53 mm, I, II. V jelovini pa en vagon bordonalov ter 7 vagonov paralelnih desk (smreka, jelka), 18 in 24 mm.

Povpraševanje pa je po sledečem blagu:

Hrastove podnice in sicer: 2 vagona (A 15 ton) 53 mm, 2-85 m, od 19 do 25 cm; 1 vagon (15 ton) 53 mm, 2-85 m, od 16 do 28 cm; 1 vagon (15 ton) 53 mm, 2-85 m, od 18 do 28 cm; feo vagon meja Postojna.

Hlude (smreka, jelka) od 25 cm srednjega premera naprej, 5, 6, 7 in tudi več metrov dolge. Cena feo vagon nakladalna postaja.

6 komadov jelovih tramov (zimske sečnje) tesanih glava-glava 24/29 cm ali 26/29 cm, od 18 do 20 m dolžine. Doplon bi se kompletiral z merkantilnimi trammi. Cena feo vagon nakladalna postaja.

6 vagonov jelovih desk 38 in 48 mm, lepa I, II, III, 4 m dolžine.

8 vagonov jelovih desk 18 in 24 mm, lepa I, II, III, 4 m dolžine.

4 vagone remeljnov 78/78, 4 m dolžine.

2 vagona remeljnov 38/78, 4 m dolžine.

20 vagonov tesanih tramov 5 in 7 m dolžine, v dimenzijah: 11/13, 12/14, 13/16, 16/18, 16/21 cm.

100.000 komadov hrastovih pragov 1-80 X 12 X 18. Cena za komad feo meja grško-jugoslovanska, oziroma cif grška luka.

Več vagonov bukovih metlišč 27 X 27 mm, 1- in 1-10 m. Feo meja Postojna.

150 komadov bukovih remeljnov 80/80 mm, 3 m dolžine.

100 komadov bukovih desk 50 mm debeline, 27 cm širine, 4 m dolžine.

50 komadov bukovih desk 80 mm debeline, 27 cm širine, 4 m dolžine.

600 komadov hrastovih dog 9 cm debeline, 12 do 18 cm širine in 2 m dolžine. Dobava do koncem meseca decembra 1929. Feo vagon nakladalna postaja.

6000 komadov bukovih drogov, obeljenih, ravnih, gladkih, 2 m dolgih, od 6 do 8 cm premera. Cena za komad feo jugoslovansko-italijanska meja.

Testoni čisti (= netti), 2-25 m, od 18 oziroma od 20 cm širine naprej. Cena feo meja via Postojna tranzit.

Božična drevesca od 1-4, oziroma 5 m dolžine. Cena feo vagon nakladalna postaja.

1000 komadov hrastovih pragov, 2-30 m 20 X 13 cm, feo vagon Postojna tranzit, ocarinjeno, prevzem in plačilo tu.

Hrastovi hlohi 80 mm debeli, dolžina od 5 m naprej, la bodisi hrvatski ali slovenski hrast. Cena feo meja via Postojna.

Trami merkantilni od 7/9, 8/9, 9/10, 9/11 col, od 4 m naprej. Cena feo nakladalna postaja za blago letošnje produkcije s težo m³ do 550 kg.

Hrastovino, merkantilno, ostrorobo, paralelno, oceljeno. I, II, III, od 27, 33, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 mm debeline, od 13 cm širine naprej, od 2 m (stopnjevaže od 10 do 10 cm) naprej, s 15% kratke robe (courçons) 1 do 1-90 m. Cena feo vagon Sušak pristanišče.

Lipovi hloidi ali plohi s čim večjim premerom, ozir. debelinami, lepa roba. Cena feo vagon meja via Postojna.

2 vagona bukovega oglja (kosovsko in canello), suhega, villanega. Cena feo meja Postojna.

3 vagone bukovih neobrobjenih plohov, 27 mm, monte, suhih. Cena feo vagon via Postojna.

1 vagon bukovega oglja, samo »canello«, suho. Cena feo meja via Postojna.

Brzojavni drogi, smreka, jelka zase, bor zase, in sicer za dobavo v letu 1930: ca. 5000 komadov, dolžina 6-50 m, najmanjši premer v vrhu 10 cm; ca. 15.000 kom., dolžina 8 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 1000 komadov, dolžina 9 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 3000 kom., dolžina 10 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 500 komadov, dolžina 12 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm; ca. 500 kom., dolžina 15 m, najmanjši premer v vrhu 11 cm. — Cena feo vagon meja Postojna.

Testoni čisti (netti), 20 mm, 2-25 m, od 19 cm širine naprej, z najmanj dve tretjini od 24 cm naprej. — Cena feo vagon meja Postojna.

Bukovo »canello«. — Cena feo vagon meja via Postojna.

Trami: Naročilo S/02. Marka: Črna pika v glavi. 3/3 40 kom. 7 m; 3/4 80 kom. 6 m, 40 kom. 7 m; 4/4 50 kom. 7 m; 4/5 40 kom. 6 m; 6/8 10 kom. 6 m, 20 kom. 7 m; 7/9 20 kom. 6 m, 10 kom. 7 m, 25 kom. 8 m, 10 kom. 10 m; 8/9 5 kom. 6 m, 5 kom. 7 m, 3 kom. 9 m, 3 kom. 10 m, 3 kom. 11 m.

Trami: Naročilo S/03. Marka: Črna pika v glavi. 3/4 60 kom. 4 m, 80 kom. 5 m, 90 kom. 6 m; 4/4 25 kom. 4 m, 60 kom. 5 m, 50 kom. 6 m; 4/5 50 kom. 5 m, 50 kom. 6 m.

Trami: Naročilo S/05. Marka: Črna pika v

glavi. 3/3 30 kom. 5 m; 3/4 50 kom. 4 m. 150 kom. 5 m, 150 kom. 6 m, 40 kom. 7 m; 4/4 120 kom. 5 m; 4/5 350 kom. 5 m; 450 kom. 6 m, 30 kom. 7 m; 5/6 50 kom. 6 m, 100 kom. 7 m; 7/9 10 kom. 7 m. — Cena naj se glasi feo vagon Sušak pristanišče.

Vsako množino suhih bukovih okroglic, cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

2 do 3 vagone bukovih neobrobjenih plohov, debeline 27 mm, kvaliteta monte, blago zdravo, suho. Cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov čistih testonov, dobro izdelanih od 19 cm naprej, z najmanj dve tretjini od 24 cm naprej. Cena naj se glasi feo vagon meja Postojna.

Letvice, smreka, jelka, 12 x 60, 12 x 70, 12 x 80 mm, 14 x 60, 14 x 70 mm, 13 x 60, 13 x 70, 13 x 80 mm, 14 x 80 mm, 18 x 60 mm, 18 x 70, 18 x 80 mm, od 1 do 3-50 m ali samo 4 m ali od 2 m naprej. Cena feo meja Postojna.

Kratice (smreka, jelka) od 12 do 24 mm, po možnosti od 10 do 30 cm širine, vezane. Cena feo vagon meja Postojna.

1000 kom. brzojavnih drogov (smreka, jelka, bor) 7 m in 200 kom. 8 m s premerom v vrhu od 9 do 11 cm. — Cena za m³ feo vagon Sušak pristanišče.

6 kom. jelovih tramov, tesanih glavaglava, 24/29 ali 26/29 cm, od 18 do 20 m dolgi, kompeltirani z merkantilnimi tram. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Antene: 50 kom. 24—28 m dolžine, premer v sredini 27—35 cm, na koncu 8—10 cm; 20 kom. 10—13 m dolžine, premer v sredini 23—27 cm, na koncu 5—8 cm; 30 kom. 14 do 17 m dolžine, premer v sredini 12 do 14 cm, na koncu 3—5 cm. — Antene lepe, ravne in polne, jelove ali smreka, zimске sečnje, feo vagon nakladalna postaja.

Žitni trg.

V Chicagu se je pšenica zopet dvignila na 121 1/4 pri zelo trdni tendenci in je v zvezi s to notacijo tudi Budimpešta pri zelo trdni tendenci in prav živahnem prometu zaznamovala za pet točk višje tečaje. — Pri nas se je cena dvignila za 2 1/2 pare pri kg in prevladuje splošno mnenje, da se cena pšenice ne more znižati, to še prav posebno iz razloga, ker je producent pri prodaji zelo rezerviran in ker pri ogromnem izvozu pšenice še ni točno ugotovljena zaloga preostalega blaga. Razširjajo se tudi trditve o pomanjkanju pešnice, ki lahko nastopi v mesecu aprilu, če bo izvoz še nadalje tako živahen. — Slovenija kupuje pšenico le v manjših količinah, ker črne moke še vedno zaostajajo in kupujejo tudi naši domači mlini ponajveč pšenično moko nularico iz Bačke, da zamorejo ustreči konzumu, ki zahteva izključno samo pšenično moko nularico. — Prav malenkosten odstotek črnih pšeničnih vrst se lahko odda, vse drugo pa zaostaja po mlinih in čaka na oddajo oziroma povpraševanje, ki pa bržčas pred spomladanskim delom ne bo nastopilo.

Tudi kuruza je v poslednjih dneh svoje cene na zunanji tržišči uvrstila, pri nas pa je ostala trenutno neizpremenjena, kar se utemeljuje z velikimi zalogami blaga. — Času primerno suha kuruza trenutno še ne prenese transporta v inozemstvo in dobe naši eksporterji veliko vrtnega blaga, ki se na potu pokvari, ker nalagajo po največ petnajstonske vagone. — V januarju in februarju pri mrzli temperaturi je upati, da bo blago transport preneslo in se računa na boljši izvoz že v teh mesecih. — Cena naši kuruze je izpod svetovne paritete in ni dvoma, da bo izvoz zavzel ogromen obseg.

Oves, ječmen in rž se trguje le za vsakdanjo potrebo.

Živahna kupčija je še vedno s pšenično moko nularico, po kateri je brez presledka povpraševanje in so malodane vsi mlini, ki izdelujejo dobro blago, razprodani. — Zaostajajo pa povsod temnejše vrste pšenične moke.

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno 150 q kuruze. Cene so pa ostale pri čvrsti tendenci neizpremenjene.

Avtomobilna industrija v Angliji.

Londonski »Economist« prinaša sledeče podatke o britanskem avtomobilizmu. Anglija ima sedaj približno 1 milijon 250 tisoč avtomobilov in tovarnariji avtomobilov so prišli do zaključka, da bo skoro nemogoče doseči večje število, ako ne bo z zmanjšanjem vzdrževalnih stroškov omogočeno tudi širšim slojem vzdrževati avtomobil. Večjo prodajo bi se dalo doseči tudi na ta način, da bi se znižala povprečna starost avtomobilov. V letu 1928 izdelani avtomobili imajo življensko dobo 9 let, med tem ko povprečna doba avtomobilov v Združenih državah ne prekorači sedem let. Razvoj avtomobilne trgovine jasno dokazuje, da stopa evropska avtomobilna produkcija vedno bolj v ozadje pred produkcijo Združenih držav. Od celotnega izvoza avtomobilov je odpadlo leta 1923 na Združene države 53, leta 1926 58 in leta 1929 skoro 72%, med tem ko je evropski delež na izvozu padel istočasno od 33 na 15%. Računa se, da znaša število vseh avtomobilov na svetu 32.7 milijona. Letno se proizvaja 2 milijona avtomobilov in še nobenega znaka ni, da bi bil svetovni trg prenasit. Letos so Združene države izvozile 700 tisoč avtomobilov. V Ameriki pride na vsakih 4-9 oseb en avtomobil, v Angliji pa pride en avtomobil na 34.3, v Franciji na 37.4, v Nemčiji na 117.2, v Italiji na 215.5 oseb. Relativno največji prirastek avtomobilov je bil v zadnjih dveh letih v Nemčiji, ker je število oseb, ki pride na en avtomobil, padlo od 212 na 117. Angleška avtomobilna industrija se ne briga samo za kolonije, ampak se je začela zanimati tudi za evropski trg, ki ga je do sedaj zanemarjala. Anglija je izvozila v Evropo nekaj nad 3000 voz, dočim je Amerika plasirala nad 100.000 voz na evropskem trgu.

GOSPODARSTVO V AVSTRIJI.

V oktobru 1929 je znašal izvoz 201.8, uvoz pa 292.2 milijona šilingov, pasivum znaša torej 90.4 napram 72.6 milijona šilingov v oktobru prejšnjega leta. Uvoz je za 12.8 milijona večji, izvoz pa za 5.1 manjši kot v oktobru prejšnjega leta. Zvišal se je uvoz živil, goriva in polizdelkov. V prvih desetih mesecih znaša pasivum 845.8 napram 817.5 milijona šilingov kot v istem razdobju prejšnjega leta.

ALBANSKO - ITALIJANSKI GOSPODARSKI ODNOSAJI.

Rimski dopisnik »Obzorja« poroča iz Rima, da postaja finančna in gospodarska kriza Albanije vedno težja. Osnovanje albanske emisijske banke je bilo izvršeno pod direktno kontrolo Italije. Predsednik te banke je Mario Alberti. V poslednjih treh letih je Italija dvakrat dovolila Albaniji večja investicijska posojila in potem gospodarsko-propagandnega društva »Soca« (Società per il sviluppo economico Albanese) izvedla mnogo javnih del v znesku nad eno milijardo lir. V zadnjih časih je Italija stalno drezala Albanijo, naj se drži prevzetih obveznosti v pogledu plačevanja obresti in amortizacij teh posojil, Albanija pa je s svoje strani zahtevala moratorij in naglaševala, da njene finančne in gospodarske prilike ne dopuščajo takih finančnih bremen. S tem v zvezi se je te dni mudil v Rimu albanski finančni minister Tutulani. Ni še povsem jasno do kakih zaključkov so pogajanja dospela, vendar se sedaj službeno poroča, da je zaključena finančna konvencija med Italijo in Albanijo, s katero se predvsem ureja valutno vprašanje. Na osnovi te konvencije bi se imela v Albaniji izvesti popolna zlata veljava in bi bilo predvsem vzeti iz prometa ves tuj srebrni novic (avstr. krone), ki še vedno kroži v Albaniji. Istočasno se je italijanska vlada poslužila dogovora z imenovanim društvom »Soca« in dirigirala v predsedstvo tega društva svojega zaupnika dr. Lojano. Čim je albanski finančni minister podpisal ta dogovor, je bil prirejen njemu na čast banket, pri katerem so prisostvovali različni funkcionari

ministrstva zunanjih poslov, albanski poslanik v Rimu Dino, predsednik albanske emisijske banke Alberti, italijanski poslanik v Draču Ugo Sola in drugi. Tekst te konvencije ni objavljen, vendar se smatra, da je italijanska vlada dobila z njim še večji vpliv v vodstvu poslovalne albanske emisijske banke ter v kontroli vseh albanskih financ.

KOLINSKA TOVARNA
V LJUBLJANI izdeluje že
pred vojno dobro znano
pristno „VYDROVO“
rženo kavo!

MEDNARODNA POCENITEV DENARJA.

Po poročilu dunajskih časopisov se je v razdobju zadnjih dveh mesecev v nič manj nego 18 primerih sklepalo v različnih emisijskih bankah o znižanju diskonta. Pri večini največjih evropskih emisijskih bankah se je v tem razdobju diskontna mera znižala. 3 1/2% znaša sedaj obrestna mera v Franciji in v Švici, 4% v Belgiji, na Holandskem in pri nekaterih emisijskih bankah v severnem delu Unije, 5% v Angliji, na Švedskem in na Češkoslovaškem, 5 1/2% na Danskem, Norveškem in v Španiji, 6% v Danzigu in v Jugoslaviji, 7% v Nemčiji, Finski, Italiji in v Litvi, 7 1/2% v Avstriji in na Ogrskem, 8% na Estonskem in Portugalskem, 8 1/2% na Poljskem, 9% v Rumuniji in na Orškem, 10% na Bolgarskem ter 8—15% v sovjetski Rusiji.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na raspolago.
Telefon št. 2666.

Dobava-prodaja

Dobava pri poštni upravi v Ljubljani. Oblasna poštno-telegrafsko uprava v Ljubljani razpisuje dobavo 90.000 kom. bakrenih tulcev za vezanje bakrene žice za ministrstvo gradjevina z direktno pogodbo. — Za to dobavo je treba predložiti najkasneje do 15. januarja 1930 pismene in s 5 Din kolkovane ponudbe ekonomskemu odseku podpisane oblasne uprave in sicer do 11. ure dopoldne omenjenega dne. — Vsak ponudnik mora predložiti izpričevalo o nabavljeni sposobnosti in pa pred 10. uro dopoldne tega dne predpisano kavicjo (5% nabavne vrednosti luzemec, 10% pa inozemec). — Vzorci se lahko vpogledajo pri ekonomnem odseku (Sv. Jakobova trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 43), pogoji se pa lahko nabavijo, prepišejo ali pa vpogledajo pri pomož-

nem uradu le uprave (Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 41).

Dobave. Splošni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 28. decembra t. l. ponudbe glede dobave inozemskih revij. — Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 27. decembra t. l. ponudbe glede dobave 2600 komadov gostilnih obročkov; do 28. decembra t. l. glede oddaje 331 komadov raznih pil v nasekovanje in popravilo; do 30. decembra t. l. glede dobave dermalin obročkov in kavčuk zagostk in zaklopki ter glede dobave 20 kg stenja za osne in spojne ležaje; do 2. januarja 1930 glede dobave 3200 kg gnetilnega mašilnega materiala. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. decembra t. l. ponudbe glede dobave telegrafskega materiala in varnosnega materiala; do 31. decembra t. l. glede dobave 1200 komadov spojnih vijakov, 200 komadov lesenih ročajev za slušalke in mikrofone, 100 kilogramov suhega drenovega lesa, 200 kilogramov jeklene pocinkane žice, jeklenih cevi, bakra, kosila, pločevine, žičnikov itd. — (Predmetni oglasi so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 30. septembra t. l. ponudbe glede dobave pločevine; do 2. januarja 1930 pa glede dobave 15.000 kg tračnic. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 3. januarja 1930 ponudbe glede dobave balat-jermen. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 3. januarja 1930 ponudbe glede dobave spiralnih svetrov, zimskih kožuhov, 300 kg Subox-barve in zveznih vijakov. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 7. januarja 1930 ponudbe glede dobave 250 m³ jamskega lesa, 200 m gumijevnega kablja, žice, izolatorjev, ravnih opor, stropnih rozet in držal za senčnike. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. januarja 1930 pri Direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave železnih postelj, blazin, ruha, prevlek za blazine, slamnic, brisač, volne itd.; dne 4. januarja 1930 glede dobave skretniških ključavnic; dne 9. januarja 1930 pa glede dobave drobnega materiala za gornji ustroj. — Dne 3. januarja 1930 pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave skretnic. — Dne 4. januarja 1930 pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave telegrafskih trakov, modre galice in indigo barve; dne 9. januarja 1930 pa glede dobave sanitetnega materiala. — (Predmetni oglasi so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu (gradbeni oddelek) se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. januarja 1930 glede dobave rebaste pločevine in telegrafsko-telefonskega materiala; dne 3. januarja 1930 glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala, železa, železnega materiala in pisarniškega materiala. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu se bo vršila dne 4. januarja 1930 ofertalna licitacija glede dobave 200.000 metrov hidrofilne tkanine. (Pogoji so na vpogled pri istem slagališču.) — Pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu se vrši dne 4. januarja 1930 licitacija glede dobave kovinskega materiala. (Pogoji so na vpogled pri Mašinsko-brodogradbenem odelenu te direkcije.) — Pri Računsko-Ekonomskem odelenu Ministrstva za gradbe v Beogradu se bo vršila dne 4. januarja 1930 licitacija glede dobave 12 motornih koles s prikolicami. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odelenu.)

Licitacija za dobavo uniform za policijsko stražo, ki je bila razpisana za dan 28. decembra t. l. pri Upravi policije v Sarajevu, se bo vršila 3. januarja 1930.

Oddaja zgradbe rekuperatorja pri destilacijski peči. Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje oddajo zgradbe rekuperatorja pri destilacijski peči. Ponudbe je vložiti do 5. januarja 1930.

Prodaja. — Dne 4. januarja 1930 se bo vršila pri Generalni direkciji drž. železnic, ekonomski oddelek v Beogradu, licitacija glede prodaje materiala in potrebščin za izdelovanje službenih oblek. (Predmetni oglasi so natančnejšimi podalki je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Tečaj 23. decembra 1929.	Povprečno Din	Ponudbe Din
DEVIZB:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22715
Berlin 1 M	1348	1851
Bruselj 1 belga	—	78876
Budimpešta 1 pengő	—	98794
Curih 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šiling	79181	79481
London 1 funt	—	275
Newyork 1 dolar	5612	5632
Pariz 100 fr.	—	22203
Praga 100 kron	16689	16769
Trst 100 lir	—	29490

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI
dne 16. decembra 1929.

Govedina: v mesnicah: I. vrste 22, II. 20 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18 do 20, II. 16 do 18, III. 12 do 16, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 15 do 20, ledic 18 do 24, možganov 20 do 25, loja 5 do 12 Din.

Telefina: 1 kg telečjega mesa I. 24 do 25, II. 20 do 22, jeter 25 do 30, pljuč 20 do 22 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 22 do 24, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25 do 30, glave 8 do 10, parkljev 6, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 25, slanina domačih prašičev 23 do 24, slanina mešana 23 do 24, slanina na debelo 22-50, masti 28, šunke (gnjali) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25-28, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10 do 12, jezika 30 Din.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14 do 15, jagnjetine 18 do 20, kozličevine 23 dinarjev.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30 do 32, safalad 28 do 32, posebnih 32, tlačenk 20, svežih kranjskih 35, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 28 Din.

Perutnina: Piščanec večji 20 do 25, kokoš 30 do 45, petelin 25 do 35, raca 25 do 30, nepilana gos 80, pilana 100, domači zajec, manjši 8 do 10, večji 12 do 20 Din.

Divjačina: divji zajec 45 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25 do 26, kljunač 25 do 26 Din.

Ribe: 1 kg karpja 25 do 30, ščuke 35 do 40, posrvi, žive 80, mrlve 60, klina 20, mrene 15 do 20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50 do 3, 1 kg surovega masla 36 do

40, čajnega 44 do 52, masla 40 do 44, bohinskega sira 34 do 40, sirčka 8 do 10; eno jajce 1-50 do 2 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 16 do 22, novega 14 do 16, čaša piva 3 do 3-50, vrček piva 4-50 do 5, steklenica piva 5-50 do 6 Din.

Kruh: 1 kg belega 4-50, črnega 4-20, rženega 4-20 Din.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk 6 do 8, jabolk I. 5, II. 4, III. 3, luksurnih hrušk 10, hrušk I. 8, II. 6, ena oranža 1 do 2, limona 0-75 do 1, 1 kg rožičev 8 do 10, fig 12, dalečinov 24 do 44, navadnega kostanja 3 do 5, kostanja maroni 10, orehov 10 do 12, luščenih 34 do 36, suhih češpelj 10, suhih hrušk 6 do 8 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72 do 76, Santos 46 do 48, Rio 32

do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 70 do 80, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega 17, vinskega kisa 4-50, navadnega 2-50, 1 kg soli, debele 2-50, mlele 2-75, celega popra 70, mlelega popra 72, paprike III, vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 60, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0, na debelo 370 do 375, na drobno 4 do 4-50, št. 2, na debelo 345 do 350, na drobno 3-75, št. 4, na debelo 325 do 330, kaše 5 do 6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, pirobav 2-50, koruzne moke 4 do 4-50, koruznega zdroba 4-50 do 5, pšenice 5 do 6, ajdove moke I. 6 do 8, II. 6, ržene moke 4-50 Din.

Žito: 1 q pšenice 245 do 250, rži 230 do 235, ječmena 220 do 235, ovsu 200 do 240, koruze 190 do 215, ajde 210 do 230, fižola ribničana 420, prepelčarja 480, 1 kg graha 8 do 10, leče 10 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, 1 m³ trdih drv 175, mehkih drv 90 Din.

Krma: 1 q sladkega sena 125, polsladkega 100, kislega 75, slame 50 do 75 Din.

Zelenjava: 1 kg endivije 5 do 6, motovilca 6 do 7, radiča 8 do 12, poznega zelja 0-30 do 0-50, rdečega zelja 3 do 4, kislega zelja 3-50, ohrovlja 1 do 1-50, karfiol 6 do 7, kolerab 6 do 8, kolerab podzemljic 1, špinache 5 do 6, čebule 2 do 3, česna 10 do 12, krompirja 0-75 do 1, repe 0-25 do 0-50, kisle repe 2-50 do 3, korenja 2 do 4, peteršilja 3 do 4, zelenjave za juho 3 do 4 Din.

Mariborski božični trg, dne 21. decembra 1929, prvi dan. Ta trg je bil kakor običajno dobro založen in obiskan. Slaninariji so pripeljali na 65 vozov 194 zaklanih svinj, kmetje pa štiri s krompirjem, zeljnimi glavami in čebulo in pet s sadjem naloženih voz na trg. — Cene mesu so radi približajočih se božičnih praznikov nekoliko poskočile, ampak vseeno se je prodalo mnogo mesa. — **Perutnine** in drugih domačih živali je bilo okoli 1000 komadov. Cene so bile piščancem 12-50 do 35, kokošim 40 do 60, racam in gosem 60 do 80, pilanim pa 100 do 120, puranom 70 do 100, pilanim pa 180 do 200, domačim zajcem 10 do 30 Din za komad. Divji zajci so stali 40 do 60 Din komad. Morskih rib radi trajajoče burje ni bilo na trgu. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, božična drevesca.** Cene: krompirju 1-25 do 2, kislemu zelju 4, kislji repi 2, čebuli 1-50 do 3, česnu 10 do 12 Din za 1 kg, glavni solati 0-50 do 3, karfioli 1 do 10, ohrovlju 1-50 do 2 Din za komad, maslu 40 do 65 Din za 1 kg, mleku 3 do 3-50, olivnemu in bučnemu olju 18 do 20 Din za liter. Sadju: jabolkom 4 do 8, hruškam 6 do 12, grozdju 16 do 20 Din za kg, cveticam 0-50 do 3, italijanskim in francoskim 3 do 6 Din za komad, božičnim drevescem 5 do 200 Din za komad. — **Lesena in lončena roba** 1 do 100 Din, brezove melle 2 do 5 Din za komad, koruzna slama 40 Din vreča. — **Seno in slama.** V sredo 18. t. m. so kmetje pripeljali 14 voz sena, 5 slame, v soboto 21. t. m. pa 7 voz sena in 3 slame na trg. Cene so bile senu 85 do 125 Din, slami pa 60 do 65 Din za 100 kg.

VINOCET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.
Ljubljana

nudi
najfinejši in
najokusnejši
namizni kis
iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in
 higijskično najmo-
 derneje urejena
 kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska
 cesta 1 a, II. nadst.
 Telefon št. 2589.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

**Veletrgovina
kolonijalne in
specerijske robe**

**IVAN JELAČIN
LJUBLJANA**

HALOGA sveže
pražene kave,
mlelih dišav in
rudninske vode.

**Točna in solidna
postrežba!**

Zahtevajte ceno!

V mrazu in ob slabem vremenu ne
hodite z doma, ne da bi vzeli v usta
pastilje

„VALDA“

ki Vam prihranijo in odstranijo na-
hod, grlobol, katarje, hripo, influenco,
naduho i. t. d. — Toda pred vsem
pazite, da dobite izvirne

pastilje „VALDA“

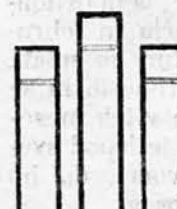
Prodajajo se samo v škatljicah z
napisom „VALDA“ v vseh lekarnah
in drogerijah.

**- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6**

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
SOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

TRGOVSKI LIST se priporoča p. n. tvrdkam za novoletne oglase

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :: :: Telefon št. 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi itd.